

5. Důchody a sociální služby

Důchodci, důchody

V roce 2014 dosáhl počet příjemců pobírajících starobní důchod celkem (bez souběhu) 96 522, v porovnání s rokem 2010 vzrostl o 6,6 %. Z celkového počtu příjemců starobního důchodu (bez souběhu) činily ženy 52,9 %. Počet mužů příjemců starobního důchodu bez souběhu činil 45 507 a žen 51 015, oproti roku 2010 se zvýšil počet mužů příjemců o 8,2 % a žen o 5,1 %.

Počet mužů pobírajících předčasný důchod vzrostl z 11 267 v roce 2010 na 14 454 v roce 2014, tj. zvýšení o 28,3 %. Počet žen pobírajících tento typ důchodu se v rámci časové řady zvýšil z 13 534 na 16 629, tj. zvýšení o 22,9 %. V roce 2014 představoval podíl mužů pobírajících předčasný důchod z celkového počtu mužů příjemců starobního důchodu 31,8 %, u žen tvořil tento podíl 32,6 %.

Počet příjemců starobních důchodců v souběhu s vdoveckým důchodem se zvýšil ze 4 983 v roce 2010 na 5 102 v roce 2014, počet příjemkyň starobních důchodů v souběhu s vdovským důchodem se snížil ve sledované časové řadě z 28 876 na 28 508.

V roce 2014 činil podíl mužů příjemců předčasných důchodů v souběhu s vdoveckým důchodem 18,6 %, podíl žen příjemkyň předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským důchodem 12,4 %. Oproti roku 2010 se v roce 2014 zvýšily tyto podíly u mužů o 5,9 procentního bodu a u žen o 4,1 procentního bodu.

Tab. 5.1 Příjemci starobních důchodů podle pohlaví v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Příjemci pobírající starobní důchod (bez souběhu)	42 042	44 403	44 545	44 752	45 507	48 540	50 889	50 739	50 602	51 015
z toho předčasný důchod	11 267	13 208	13 644	13 994	14 454	13 534	15 429	15 862	16 198	16 629
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů (bez souběhu) (%)	26,8	29,7	30,6	31,3	31,8	27,9	30,3	31,3	32,0	32,6
Příjemci pobírající starobní důchod v souběhu s vdovským (vdoveckým)	4 983	5 041	5 031	5 036	5 102	28 876	28 986	28 832	28 617	28 508
z toho předčasný důchod	633	729	812	877	948	2 400	2 721	2 982	3 248	3 524
Podíl počtu příjemců předčasných starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým) (%)	12,7	14,5	16,1	17,4	18,6	8,3	9,4	10,3	11,3	12,4

Tab. 5.2 Průměrná výše starobních důchodů podle pohlaví příjemců v letech 2010 až 2014 (stav v prosinci, Kč)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

	Muži					Ženy				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	11 144	11 607	11 847	12 043	12 153	9 150	9 547	9 745	9 925	10 018
z toho předčasných	10 203	10 682	10 867	11 017	11 087	8 302	8 696	8 859	9 010	9 080
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	12 355	12 886	13 176	13 403	13 522	10 981	11 426	11 651	11 833	11 926
z toho předčasných	11 702	12 213	12 445	12 654	12 756	10 354	10 775	10 982	11 161	11 261

V roce 2014 dosáhla průměrná výše starobního důchodu (bez souběhu) u mužů 12 153 Kč a u žen 10 018 Kč. Index 2014/2010 činil u mužů 9,1 % a u žen 9,5 %. Ve sledovaném období se u mužů zvýšil předčasný důchod z 10 203 Kč na 11 087 Kč a u žen z 8 302 Kč na 9 080 Kč. Předčasný důchod se zvýšil u mužů o 8,7 % a u žen o 9,4 %. V roce 2014 činil ženský průměrný měsíční starobní důchod (bez souběhu) 82,4 % mužského důchodu a ženský předčasný měsíční starobní důchod (bez souběhu) 81,9 %.

Průměrná měsíční výše starobního důchodu v souběhu s vdoveckým důchodem vzrostla z 12 355 Kč v roce 2010 na 13 522 Kč v roce 2014 a průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským důchodem z 10 981 Kč v roce 2010 na 11 926 Kč v roce 2014. Index 2014/2010

představoval u mužů 9,4 % a u žen 8,6 %. Předčasný důchod v souběhu s vdoveckým v roce 2014 dosáhl výše 12 756 Kč a předčasný důchod v souběhu s vdovským 11 261 Kč. V časové řadě let 2010 až 2014 se tento typ předčasného důchodu zvýšil u mužů o 1 055 Kč a u žen o 906 Kč. V roce 2014 představoval ženský průměrný měsíční starobní důchod v souběhu s vdovským 88,2 % a ženský předčasný měsíční starobní důchod v souběhu s vdovským 88,3 % mužského důchodu.

V roce 2014 činil podíl průměrné měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu) u mužů seniorů na mediánu měsíční mzdy v podnikatelské sféře 48,8 %, v nepodnikatelské sféře 44,4 %. U žen seniorek dosáhl tento podíl v podnikatelské sféře 50,4 % a v nepodnikatelské sféře 40,2 %. Podíl předčasných důchodů na mediánu měsíční mzdy u mužů seniorů představoval v podnikatelské sféře 44,5 % a v nepodnikatelské sféře 40,5 %, u žen seniorek činil tento podíl v podnikatelské sféře 45,7 % a v nepodnikatelské sféře 36,4 %.

Tab. 5.3 Podíl průměrného měsíčního důchodu na mediánu měsíční mzdy v podnikatelské sféře (%)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení a MPSV, Informační systém o průměrném výděлку

	Muži				Ženy			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	50,5	50,3	50,8	48,8	51,9	52,1	51,6	50,4
z toho předčasných	46,4	46,1	46,5	44,5	47,2	47,3	46,9	45,7
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	56,0	55,9	56,5	54,3	62,1	62,3	61,6	60,0
z toho předčasných	53,1	52,8	53,4	51,2	58,5	58,7	58,1	56,6

Tab. 5.4 Podíl průměrného měsíčního důchodu na mediánu měsíční mzdy v nepodnikatelské sféře (%)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení a MPSV, Informační systém o průměrném výděлку

	Muži				Ženy			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Průměrná měsíční výše starobních důchodů (bez souběhu)	44,0	44,2	44,9	44,4	41,0	40,7	41,1	40,2
z toho předčasných	40,5	40,5	41,0	40,5	37,4	37,0	37,3	36,4
Průměrná měsíční výše starobních důchodů v souběhu s vdovským (vdoveckým)	48,8	49,1	49,9	49,4	49,1	48,7	49,0	47,9
z toho předčasných	46,3	46,4	47,1	46,6	46,3	45,9	46,2	45,2

Pobytové sociální služby

V Plzeňském kraji byla v roce 2014 poskytována seniorům sociální péče ve 24 domovech pro seniory s lůžkovou kapacitou 1 815 a v 9 domovech se zvláštním režimem s kapacitou 741 lůžek. Data o domovech s pečovatelskou službou jsou k dispozici za rok 2010. Na území kraje bylo v tomto roce zaznamenáno 87 domů s pečovatelskou službou s počtem 2 375 bytů.

Na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více připadlo v domovech pro seniory 17,2 lůžek, v domovech se zvláštním režimem 7,0 lůžek a v domech s pečovatelskou službou 25,9 bytů.

Přestože nejvyšší podíl seniorů ve věku 65 let a více byl zaznamenán v krajích Královéhradeckém (19,0 %) a Plzeňském (18,4 %), počtem míst v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více nepatřily tyto kraje k předním regionům v ČR. V počtu míst na 1 000 obyvatel se Plzeňský kraj umístil na 10. místě a Královéhradecký kraj na 7. místě. Nejlepší situace byla v Jihočeském kraji, kde na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více připadlo 26,5 míst, naopak nejhorší stav byl v Hl. městě Praze s počtem 9,5 míst.

Tab. 5.5 Vybraná zařízení sociální péče podle okresů v roce 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Domovy pro seniory ¹⁾			Domovy se zvláštním režimem ¹⁾			Domy s pečovatelskou službou ²⁾		
	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	zařízení	lůžka	lůžka na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	domy	byty	byty na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let
Plzeňský kraj	24	1 815	17,2	9	741	7,0	87	2 375	25,9
v tom okres:									
Domažlice	4	419	39,2	1	20	1,9	10	202	22,6
Klatovy	4	326	19,5	1	14	1	12	461	31,6
Plzeň-město	5	337	9,2	4	262	7	14	508	15,5
Plzeň-jih	2	165	14,6	1	260	23	14	356	36,3
Plzeň-sever	2	78	6,0	-	-	x	18	320	29,0
Rokycany	2	219	24,4	1	160	17,8	9	251	31,9
Tachov	5	271	33,4	1	25	3,1	10	277	41,4

¹⁾ Údaje jsou územně členěny podle detašovaných pracovišť a nemusejí tedy odpovídat údajům za kraje, které jsou zpracovány podle sídla právního subjektu; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.

²⁾ Data za rok 2010.

V počtu míst v domovech se zvláštním režimem na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více se Plzeňský kraj umístil na 8. místě. Nejvyšší počet míst (14,0) se vyskytoval v kraji Ústeckém a naopak nejnižší počet míst (2,3) v Hl. městě Praze.

Pečovatelská služba

Výdaje na pečovatelskou službu se v kraji od roku 2008 zvýšily z 97 050 tis. Kč na 165 020 tis. Kč v roce 2014, tj. zvýšení o 70,0 %. V roce 2014 připadlo na 1 000 obyvatel 15,5 osob, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba.

Tab. 5.6 Pečovatelská služba v letech 2007 až 2014

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2007	2008 ¹⁾	2009 ¹⁾	2010 ¹⁾	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013 ¹⁾	2014 ¹⁾
Osoby, kterým byla poskytnuta pečovatelská služba	7 280	8 930	8 069	8 316	8 255	8 668	8 891	8 931
na 1 000 obyvatel	13,0	15,7	14,1	14,5	14,4	15,1	15,5	15,5
Výdaje na pečovatelskou službu (tis. Kč)	88 373	97 050	97 550	114 583	130 002	127 209	141 284	165 020

¹⁾ Od roku 2008 jsou sociální služby vykazovány samostatně; zařízení sociálních služeb i místa v nich jsou členěna podle druhu poskytované služby; v jednom zařízení může být poskytováno více druhů sociálních služeb.